

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Rs 202839 17 Rev
Banjaluka, 20.9.2017.godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija: Darka Osmića, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Rose Obradović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja G.S. iz B., koga zastupa punomoćnik D.M., advokat iz B., protiv tuženog E. d.o.o. B.L. - u stečaju, ..., B., koga zastupa stečajni upravnik Z.B.-K. i punomoćnik D.A., advokat iz B., radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 Rs 202839 16 Rsž od 17.02.2017. godine, na sjednici održanoj dana 20.9.2017. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 Rs 202839 14 Rs od 15.01.2016. godine, odbijen je zahtjev tužitelja da mu tuženi, na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec oktobar 2013. godine, isplati iznos od 800,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 05.11.2013. godine, do isplate i da na taj iznos PU RS plati obavezne poreze i nadležnim fondovima doprinose za penzijsko invalidsko osiguranje i zdravstvo; da se, kao nezakonito, poništi rješenje tuženog o prestanku ugovora o radu - radnog odnosa, broj: 122/13 od 31.10.2013.god, da tuženi tužitelja vrati na rad i rasporedi na radno mjesto rukovodioca proizvodnje; da na ime izgubljene naknade za rad, za period od 31.10.2013. godine do 30.09.2015. godine, kao dana vještačenja, tužitelju isplati iznose od po 1.600,00 KM mjesečno, odnosno ukupno iznos od 36.800,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 21.10.2015. godine, do isplate i da na ime zakonske zatezne kamate na svaki mjesečni iznos izgubljene zarade, počev od dospijeca tog iznosa, tj. počev od 05. u mjesecu za prethodni mjesec, pa do 21.10.2015. godine, kao dana vještačenja, isplati iznos od 6.518,44 KM, kao i da na iznos izgubljene naknade za rad uplati na ime tužitelja PU RS, te nadležnim fondovima, doprinose za penzijsko, invalidsko i zdravstvo osiguranje, te da mu naknadi troškove parničnog postupka. Istom presudom tužitelj je obavezan da tuženom, na ime troškova parničnog postupka, isplati iznos od 1.055,00 KM.

Odlučeno je da će se o eventualnom tužbenom zahtjevu, za naknadu otpremnine i plate za vrijeme trajanja otkaznog roka, rješavati nakon pravosnažnosti ove prvostepene presude.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 Rs 202839 16 Rsž od 17.02.2017. godine žalba tužitelja je djelimično uvažena i prvostepena presuda u odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu, preinačena tako da je obavezan tuženi da, na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec oktobar 2013. godine, tužitelju isplati iznos od 800,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 05.11.2013. godine do isplate i da na taj iznos PU RS plati obavezne poreze i nadležnim fondovima doprinose za penzijsko, invalidsko i zdravstvo osiguranje. Ovaj dio drugostepene presude se ne pobija revizijom pa se time dalje neće baviti ni ovaj sud. U

ostalom dijelu, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen njegov zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 438,75 KM.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku u dijelu kojim je potvrđena prvostepena presuda o odbijanju tužbenog zahtjeva, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se u cjelini udovolji tužbenom zahtjevu i tuženi obaveže da mu naknadi troškove parničnog postupka.

Tuženi, u odgovoru, predlaže da se revizija odbije kao neosnovana, te izražava sumnju u njenu dozvoljenost, budući da je u tužbi vrijednost predmeta spora označena iznosom od 19.200,00 KM.

Suprotno sumnji tuženog, revizija je dozvoljena, jer vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude sadržana u novčanom potraživanju od 36.800,00 KM, prelazi iznos od 30.000,00 konvertibilnih maraka, koji propisuje odredba člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu: ZPP), kao uslov za dozvoljenost revizije.

Revizija tužitelja, međutim, nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se poništi rješenje tuženog o otkazu ugovora o radu, da se obaveže tuženi da ga vrati na rad, na poslove koje je ranije obavljao i naknadi mu izgublenu zaradu za period od 31.10.2013. godine do 30.09.2015. godine, zajedno sa pripadajućim kamatama i uplatom poreza i odgovarajućih doprinosa nadležnim institucijama i fondovima, te eventualni zahtjev za naknadu otpremnine i plate za vrijeme trajanja otkaznog roka, za koji je rečeno da će se o njemu kasnije odlučiti, slijedom čega se tim, eventualnim zahtjevom, dalje neće baviti ni ovaj sud.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima, na osnovu nespornih navoda parničnih stranaka i rezultata cjelokupnog postupka, nižestepeni sudovi su utvrdili da je tužitelju (kao i ostalim zaposlenim radnicima, bilo ih je 210), dana 30.06.2008. godine, prestao radni odnos, zasnovan na neodređeno vrijeme, zbog otvaranja stečajnog postupka nad tuženim. Nakon otvaranja stečajnog postupka, dana 01.07.2008.godine, stečajni upravnik je sa tužiteljem (i još nekim radnicima, njih 15) zaključio ugovor o radu na određeno vrijeme, dok postoji potreba posla, a najduže do okončanja stečajnog postupka. Rješenjem stečajnog upravnika broj: 122/13 od 31.10.2013. godine, tužitelju je otkazan ugovor o radu na određeno vrijeme, zbog prestanka potreba za njegovim radom, te je određeno da će zaostale plate i druga materijalna primanja iz radnog odnosa, uključujući poreze i doprinose na lična primanja, tužitelj rješavati u okviru stečajnog postupka, kao stečajni povjerilac višeg, odnosno opšteg isplatnog reda u skladu sa Zakonom o stečajnom postupku. Takođe, nije sporno da je tužitelju, na osnovu Sistematizacije radnih mjesta, koju je prihvatio stečajni sudija, bila utvrđena plata u iznosu od 1.600,00 KM mjesečno, koja mu je isplaćivana sve do oktobra 2013. godine, kada je, saglasno odluci stečajnog upravnika o korekciji plata, za ovaj mjesec plata umanjena za iznos od 800,00 KM.

Na osnovu naprijed iznesenih činjenica, imajući u vidu odredbe Zakona o stečajnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 67/02, 77/02, 38/03, 96/03, 68/07, 12/10, 16/10 i 26/10 u kojem je objavljen Prečišćeni tekst tog zakona – dalje: ZSP) koji je u relevantnom periodu bio na snazi i odredbe Zakona o radu, takođe iz relevantnog perioda ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 38/00, 40/00,47/02,38/03, 66/03, 20/07 i 55/07 u

kojem je objavljen Prečišćeni tekst tog zakona – dalje: ZR), nižestepeni sudovi su zaključili da rješenje kojim je stečajni upravnik tužitelju otkazao ugovor o radu nije nezakonito, slijedom čega su odbili zahtjev za njegovo poništenje, a slijedom toga i ostale zahtjeve tužitelja.

Odluka drugostepenog suda u pobijanom dijelu, kojim je odbijena žalba tužitelja i potvrđena prvostepena presuda, je pravilna i zakonita i navodima revizije nije dovedene u ozbiljnu sumnju.

Odredbama ZSP uređuju se uslovi za otvaranje stečajnog postupka, stečajni postupak, pravne posljedice njegovog otvaranja i sprovođenja (član 1. stav 1. tog zakona). Prema odredbi člana 2. stav 1. ZSP stečajni postupak se prvenstveno sprovodi radi grupnog namirenja povjerilaca stečajnog dužnika, unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava povjeriocima. Otvaranjem stečajnog postupka prestaju sva ovlaštenja dotadašnjih organa rukovođenja i poslovođenja (direktora, upravnog odbora, nadzornog odbora i slično). Organi stečajnog dužnika, nakon otvaranja stečaja, su: stečajni sudija, stečajni upravnik, skupština povjerilaca i odbor povjerilaca (član 3. ZSP). Otvaranjem stečajnog postupka prava stečajnog dužnika da upravlja i raspolaze imovinom, koja pripada stečajnoj masi, kao i prava organa, prokuriste, zastupnika i punomoćnika stečajnog dužnika, prema odredbi člana 55. ZSP, prelaze na stečajnog upravnika.

Saglasno odredbi člana 78. stav 1. ZSP, danom otvaranja stečajnog postupka prestaju ugovori o radu radnika stečajnog dužnika (što se i ovdje desilo sa danom 30.06.2008. godine). Stečajni upravnik pismeno obavještava radnike o prestanku radnog odnosa. On može, kako propisuje odredba stava 2. istog člana, zaključiti nove ugovore o radu sa licima, koja su potrebna za nastavak poslovanja ili odvijanje stečajnog postupka. Međutim, to više nije radni odnos, odnosno ugovor o radu koji ima u vidu ZR u odredbi člana 1. stav 1. koji se zaključuje između radnika i poslodavca, čiju definiciju daje odredba člana 3. ZR, kojeg predstavlja direktor ili drugo lice određeno statutom ili aktom o osnivanju (član 116. ZR), nego se radi o ugovoru zaključenom između radnika i stečajnog dužnika, kao poslodavca, kojeg predstavlja i zastupa stečajni upravnik. Ugovori o radu nakon otvaranja stečajnog postupka mogu se zaključiti samo na određeno vrijeme. Ovo zato što, je po prirodi stvari, trajanje stečajnog dužnika takođe vremenski ograničeno. Naime, po zaključenju stečajnog postupka stečajni dužnik se briše iz registra (član 145. stav 3 ZSP) ili dolazi do reorganizacije, potvrđivanjem stečajnog plana, koja bi, između ostalog, mogla značiti i dalji nastavak poslovanja, kada prestaju službe stečajnog upravnika i članova odbora povjerilaca (član 190. stav 1. ZSP), što bi podrazumjevalo zaključenje novih ugovora o radu sa radnicima koji bi nastavili poslovanje. Prema tome, s obzirom na prirodu ugovora o radu koji je tužitelj zaključio sa tuženim nakon otvaranja stečajnog postupka i svrhu koja se postiže zaključenjem tog ugovora (da se provede stečajni postupak do njegovog zaključenja, bez obzira na koji način) koji mu daju karakter privremenosti, takav ugovor nije mogao prerasti u ugovor o radu na neodređeno vrijeme (kako jasno i argumentovano obrazlažu i nižestepeni sudovi i koja obrazloženja prihvata i ovaj sud), na čemu insistira revident pozivom na odredbu člana 16. i 17. ZR.

Iz istog razloga nema mjesta primjeni odredbi člana 125. i 126. ZR, na čemu insistira tužitelj. Uostalom, potpuno je jasno da je tuženi bio u ekonomskim teškoćama. Zato je nad njim i otvoren stečajni postupak i 210 radnika je ostalo bez posla, a samo je sa njih 15 zaključen novi ugovor o radu, po izboru (koji je sugerisao tužitelj, kako sam kaže, salušan kao parnična stranka) stečajnog upravnika, koji u cilju sprovođenja stečajnog postupka ima ovlaštenja da taj broj smanji, kako je navedeno i u odredbi člana 2. stav 1. ugovora o radu na određeno vrijeme, koji je tužitelj zaključio sa tuženim, ili eventualno poveća, sve zavisno od potrebe posla.

Konačno, nije sporno da su i preostalim radnicima, nakon izvjesnog vremena (03.9.2015. godine), otkazani ugovori o radu zaključeni takođe na određeno vrijeme.

Odredbom člana 117. stav 5. je propisano da je poslodavac dužan da odluči po zahtjevu radnika u roku od 30 dana od dana postavljanja zahtjeva, a ako u tom roku ne odluči, smatraće se da je zahtjev prihvaćen. Tužitelj je tuženom, na ruke stečajnog upravnika, dostavio pismeno koje je imenovao kao „prigovor na rješenje o prestanku ugovora o radu-radnog odnosa“. Međutim, taj prigovor ne sadrži zahtjev za poništenje spornog rješenje, za vraćanje na posao i za naknadu zarade, kakve zahtjeve je stavio u ovom postupku. Zahtjev iz tog prigovora glasi „Molim Vas da mi pismenim putem odgovorite na moja prava o otkazu ugovora o radu, Zakon o radu 55/07 (otkaz o ugovoru od strane poslodavca, otkazni rok, otpremnina)“. Prema tome, citirana odredba ZR se nije mogla primjeniti i pod uslovom da ima mjesta njenoj primjeni u ovom slučaju.

Naprijed izloženo ukazuje da nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su odbili zahtjev tužitelja za poništenje rješenje o prestanku ugovora o radu- radnog odnosa, a posljedično tome i ostale zahtjeve tužitelja (za radnu reintegraciju, isplatu zarade i pripadajućih poreza i doprinosa).

Kod takvog stanja stvari, budući da tužitelju nisu dosuđeni traženi novčani iznosi (osim iznosa od 800,00 KM, sa zateznom kamatom, za koji ima pravosnažnu presudu, na osnovu koje može tražiti prinudnu naplatu u izvršnom postupku, ako to tuženi ne uradi dobrovoljno) ni odredba člana 44. ZSP (na koju se poziva revident), u vezi sa članom 46. istog zakona, nije od uticaja na rješenje ovoga spora.

Ostali navodi revizije takođe nisu mogli ishoditi drugačiju odluku, slijedom čega je riješeno kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić